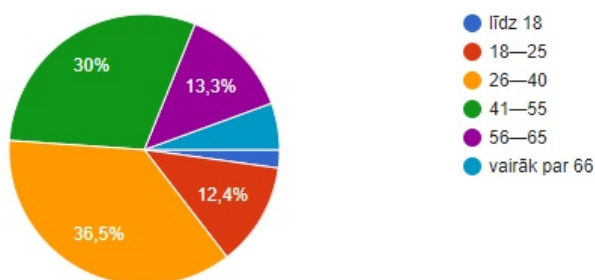

Iedzīvotāju aptaujas rezultāti par novada Attīstības programmu

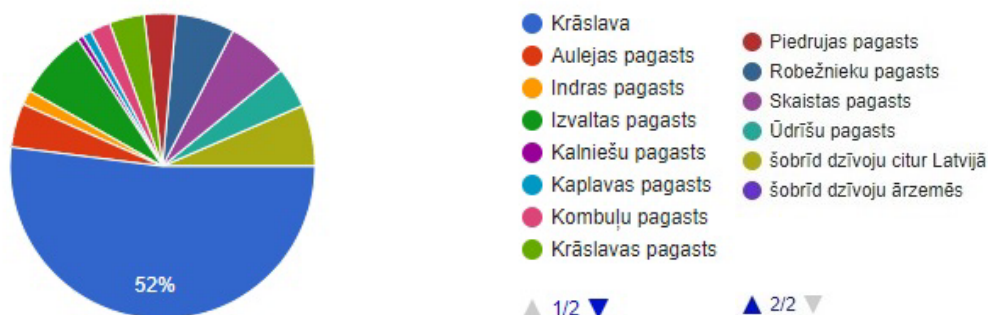
No 2018.gada 17.jūlija līdz 31.jūlijam Krāslavas novada iedzīvotāji tika aicināti piedalīties aptaujā, iesaistoties novada Attīstības programmas 2019.-2025. gadam izstrādē. Anketas bija pieejamas tiešsaistē, kā arī divās valodās elektroniskā formātā mājaslapās kraslava.lv, kraslavasvestis.lv, pašvaldības sociālajos tīklos un papīra formātā - pašvaldības izdevuma “Krāslavas Vēstis” 17.jūlija numurā. Anketas varēja iesniegt pa e-pastu, domes Attīstības nodaļā un pagastu pārvaldēs.

Aptaujā piedalījās 322 respondenti. Balstoties uz aptaujas datiem, aktīvākie iedzīvotāji ir vecumā no 26 līdz 40 gadiem (36,5% jeb 118 respondenti), otrie aktīvākie ir cilvēki vecumā no 41 līdz 55 gadiem (30% jeb 97 resp.), tālāk seko vecumā no 56 līdz 65 gadiem (13,3% jeb 42 resp.) un mazāk. Raugoties no iedzīvotāju dzīvesvietas skatupunkta, aktīvākie ir krāslavieši (52,2% jeb 168 resp.), otrie aktīvākie ir Izvaltas pagasta iedzīvotāji (7,5% jeb 24 resp.), tiem seko Skaistas, Robežnieku, Ūdrīšu, Aulejas, Piedrujas, Krāslavas, Kombuļu, Indras, Kaplavas un Kalniešu pagasta iedzīvotāji. Aptaujā piedalījās arī cilvēki, kuri šobrīd dzīvo citur Latvijā. Pēc nodarbošanās veida, aktīvākie ir valsts un pašvaldības iestādes darbinieki (47,2% jeb 152 resp.), privātā uzņēmuma darbinieki (11,8% jeb 38 resp.), pašnodarbinātas personas (8,7% jeb 28 resp.), pensionāri (8,7% jeb 28 resp. katri), tad seko studenti, cilvēki bērna kopšanas atvaļinājumā, uzņēmēji, bezdarbnieki, skolēni. Iedzīvotāji informāciju par pasākumiem un attīstību Krāslavas novadā gūst lielākoties pašvaldības informatīvajā izdevumā Krāslavas Vēstis un tās interneta mājaslapā kraslavasvestis.lv, to norādīja 70,6% jeb 226 aptaujātie, otrs populārākais informācijas avots ir interneta mājaslapa kraslava.lv (51,9% jeb 166 resp.), tālāk seko facebook.com mājaslapa “Krāslava. Radoši un pozitīvi.”, laikraksts “Ezerzeme”, Krāslavas novada domes profili sociālajos tīklos, reģionālie laikraksti “Latgales Laiks” un “Latgales Vietējā Avīze”, nacionālie masu saziņas līdzekļi, interneta mājaslapa visitkraslava.lv, tāpat iedzīvotāji norādīja tādus informācijas avotus kā Krāslavas Māmiņu kluba facebook.com mājaslapa, radus, draugus un paziņas, pagastu interneta mājaslapas, afišu stabus un informatīvos standus.

Lūdzu, norādiet Jūsu vecumu:

Lūdzu, norādiet Jūsu dzīvesvietu:

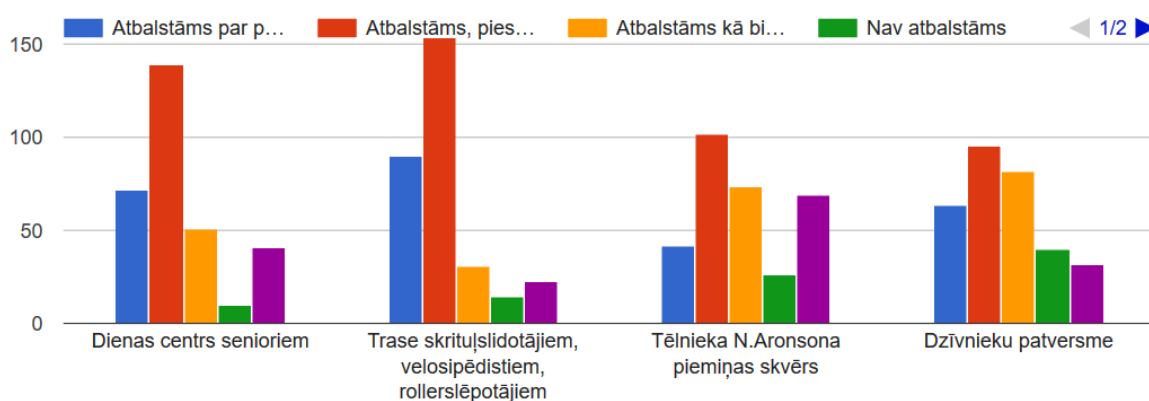
Pēc iedzīvotāju domām, nozīmīgākās priekšrocības Krāslavas novada attīstībai ir **tūrisma un atpūtas iespējas**, tā uzskata 54,1% jeb 173 aptaujātie, kā otrā svarīgākā priekšrocība tika atzītas **dabas vērtības** (par to nobalsoja 47,5% jeb 152 aptaujātie), augstu tika novērtēts arī novada **kultūrvēsturiskais mantojums** (44,4% jeb 142 respondenti to uzskata par nozīmīgu). Svarīgi novada attīstībai ir arī **zinoši, izglītoti, iniciatīvas bagāti cilvēki** (tā uzskata 28,7% jeb 92 resp.) un **bioloģiskās produkcijas ražošana, mājražošana** (to novērtēja 26,6% jeb 85 resp.), multinacionāla vide un kultūras tradīcijas, kvalitatīvi izglītības pakalpojumi. Respondenti ierosināja tādus variantus kā robežpāreja ar Baltkrieviju, pateicīgs klimats, ceļi un ražošanas attīstība.

Kā galveno Krāslavas novada kultūrvēsturisko vērtību iedzīvotāji uzskata **Grāfu Plāteru pils kompleksu** (80,4% jeb 258 resp.), otrajā vietā ierindojas **Daugavas loki** ar 47% jeb 151 resp. atbalstu, liela vērtība ir arī **ezeriem** (40,2% jeb 129 resp.) un **baznīcām** (34,9% jeb 112 resp.). Zemāk novērtēts tika Krāslavas parks, koka apbūve, muzeji. Iedzīvotāji ierosināja tādas papildu vērtības kā meži un dažādu tautu kultūras tradīcijas.

Pēdējo piecu gadu laikā Krāslavas novadā ir notikušas daudzas pārmaiņas. Pēc novada iedzīvotāju domām pozitīvākās pārmaiņas ir notikušas šādās jomās: vides sakoptības un ceļu infrastruktūra (59,8% jeb 192 resp. katrā jomā), sports un aktīvā atpūta (54,8% jeb 176 resp.) un tūrisma infrastruktūra (43% jeb 138 resp.). Mazāk iedzīvotāju uzskata, ka kultūras, iedzīvotāju līdzdalības, komunālās saimniecības, uzņēmējdarbības vides, drošības un sabiedriskās kārtības, izglītības, soc. pakalpojumu un veselības aprūpes jomā notikušas pozitīvas pārmaiņas. Iedzīvotājiem vislielākais prieks ir par Krāslavas baseina būvniecību (to atzina 78,7% jeb 251 resp.), augstu novērtēta tika arī stadiona Krāslavas pils parkā rekonstrukcija (50,5% jeb 161 resp.), 30 un mazāk % aptaujāto pozitīvi novērtēja Krāslavas pils pārvaldnieka mājas rekonstrukciju (TIC), viesnīcas “Krāslava” ēkas demontāžu, Krāslavas pamatskolas sporta zāles būvniecību, Krāslavas pils staļļu rekonstrukciju. Salīdzinoši vienaldzīgāka attieksme bija pret bērnu rotaļu laukuma Pīlādžu ielā, Krāslavā izveidi,

Krāslavas sporta skolas ēkas demontāžu un Laimes muzeja izveidi Indrā. Tika iesniegti tādi papildu varianti kā ceļš uz Auleju, sakārtotākas pagastu iestādes un daudzdzīvokļu māju pagalmi. Vairāki respondenti norādīja, ka viņiem ir prieks par visu, kas tika paveikts Krāslavas novadā pēdējo 5 gadu laikā.

Attīstības programmai tika iesniegti vairāki iedzīvotāju priekšlikumi. Balstoties uz respondentu atbildēm, visi priekšlikumi lielākoties ir atbalstāmi, piesaistot projektu līdzfinansējumu, piem., par dienas centru senioriem nobalsoja 143 respondenti, trasei skrituļslidotājiem, velosipēdistiem un rollerslēpotājiem- 159, tēlnieka N.Aronsona piemiņas skvēram- 105, bet dzīvnieku patversmei- 96. Dienas centrs senioriem un trase pēc iedzīvotāju domām varētu būt atbalstāma arī par pašvaldības budžeta līdzekļiem, bet tēlnieka skvērs un dzīvnieku patversme varētu būt atbalstāma kā biedrību un ziedotāju aktivitātes rezultāts. 40 aptaujātie norādīja, ka dzīvnieku patversme nav atbalstāma vispār.

Pēc aptaujāto respondentu domām, vislielākais risks Krāslavas novadam ir jauniešu un darbaspējas vecuma iedz. aizplūšana (to atzīst 79,1% jeb 254 resp.), otrs lielākais risks ir darba vietu trūkums (tā uzskata 63,9% jeb 205 resp.), nopietni riski ir arī ceļu infrastruktūra (tā uzskata 29% jeb 93 resp.) un izglītības iestāžu slēgšana (tā uzskata 27,1% jeb 87 resp.). Kā sekundārie riski tiek uzskatīti nepietiekoši aktīva kultūras un sabiedriskā vide, sabiedriskā transporta tīkls, ģeogrāfiskais izvietojums, nepietiekoša tūrisma, kultūras un vides objektu infrastruktūra. Vismazāk par riska faktoriem tika atzīts vājš TV, radio un sakaru tīkls pierobežā un komunālā saimniecība. Iedzīvotāju papildu priekšlikumi par iespējamajiem riskiem novadam bija šādi: veselības aprūpes kvalitāte, nodokļu trūkums, nespēja apkarot ēnu ekonomiku, kā arī daudzdzīvokļu māju siltināšanas nepieciešamība.

Visvairāk dzīves kvalitāti paaugstinātu ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošana, to norādīja 174 respondenti, svarīga ir arī jaunu pakalpojumu izveidošana un pieejamības uzlabošana, par to nobalsoja 128 aptaujātie, kā arī daudzdzīvokļu māju pagalmu sakārtošana, to norādīja 113 aptaujātie. Zemāk tika novērtēta ēku fasāžu rekonstrukcija un siltināšana (ar 85 balsīm), kultūras iestāžu pakalpojumu uzlabošana, kultūras un tūrisma objektu sakārtošana, izglītības iestāžu pakalpojumu uzlabošana, ūdenssaimniecības un atkritumu saimniecības sakārtošana. 5 respondenti norādīja, ka

svarīga ir arī jaunu darba vietu radīšana, 3- veselības aprūpes uzlabošana, kā arī tika norādīts, ka novadā trūkst izklaides iespēju, iesaka vecu ēku nojaukšanu vai remontu, ceļu sakārtošanu, uzsākt ražošanas būvniecību, Skaistas pagasta dz. māju renovāciju un ceļa Vaivodi-Indra-Skuķi-Robežnieki sakārtošanu.

Balstoties uz aptaujas rezultātiem, lielākais vairums jeb 70,5% aptaujāto nav iesaistījušies kādā Krāslavas novada biedrībā vai brīvprātīgo kustībā.

Par prioritāri veicamajiem darbiem Krāslavas novadā 2019.- 2025. gadā atbildi sniedza 187 respondenti. No tiem 43 minēja **ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošanu**. Tika minēti vairāki konkrēti piedāvājumi (zemāk – citāti no aptaujas):

- promenāde Daugavas krastā;
- asfaltēts ceļš Parka ielā;
- Pārceltuves ielas sakārtošana;
- ceļa pārbūve pie slimnīcas;
- daudzdzīvokļu ielu sakārtošana Ezera un Podnieku ielā;
- ceļi ar grunts segumu;
- asfaltēts ceļš no Krāslavas līdz katram pagasta centram;
- piebraucamais ceļš pie Krāslavas pamatskolas sporta zāles;
- kvalitatīvs ceļš līdz keramiķa Pauliņa darbnīcai, lai Krāslavas viesiem nav jābrauc pa bedrēm un peļķēm;
- Ezera 2 mājai piebraucamais ceļš;
- ceļa Doski- Veiguļi rekonstrukcija;
- Jāņupītes tilta rekonstrukcija;
- renovēt tiltu pār Daugavu;
- asfaltēta ceļa būvniecība no c. Robežnieki līdz c. Veceļi un Murovanka;
- ceļa Meža Doski – Veiguļi rekonstrukcija;
- labiekārtots velo maršruts pa pilsētu un gar Daugavu.

23 aptaujātie izteica viedokli par **daudzdzīvokļu māju pagalmu sakārtošanu, parku izveidi, ezeru krastu sakārtošanu, bērnu rotaļu laukumu izveidi un slēpotāju trases izveidi**. Piemēram:

- Aronsona parka izveide;
- Persteņa ezera labiekārtošana;
- Vienības 63 pagalma sakārtošana;
- pagalmu sakārtošana Podnieku un Ezera ielā;
- jauns parks vai skvērs ar skrituļslidu un skrituļdēļu trasi;
- apgaismotas slēpošanas trases izveide piepilsētas mežā;
- gaumīgas kompozīcijas izveide skvēros un pie tilta;
- Priedaines torņa atjaunošana un torņa izveide Sauleskalnā;
- kvalitatīvu, publiski pieejamu, aprīkotu peldēšanas vietu izveide katrā pagastā;
- Skaistas pagasta parku sakārtošana.

Novada attīstībai svarīga ir **uzņēmējdarbības veicināšana**, lai radītu jaunas darba vietas novada iedzīvotājiem, tāpēc 38 respondenti minēja to kā vienu no

svarīgākajām prioritātēm turpmākajos gados. Tika iesniegti šādi piedāvājumi (zemāk – citāti no aptaujas):

- darbs ar mazajiem novada uzņēmējiem - skaidrojumi par nodokļu sistēmu, par atvieglojumiem, par nosacījumiem, lai legalizētu mājražošānu, par tūrisma objektu veidošanu;
- novadā jābūt 2-3 cilvēkiem ar labām mārketinga un ekonomikas zināšanām, kuri dotu iespēju uzņēmējiem darboties arī ārvalstīs, mācītu uzņēmējiem veidot piedāvājumu, kas būtu interesants ārzemniekiem;
- ieviest PII un izglītības iestādēs tautsaimniecībai noderīgu un inovatīvu zināšanu apguvi (pat par budžeta naudu) - piemēram, robotika, uzņēmējdarbība un tml., audzinot nākamās darba devējus;
- uzņēmēju padomes/citas uzņēmēju sadarbības formas veidošana (atklātas diskusijas, ne tikai formālas/konkrētām personām organizētas iespējas piedalīties; pašnodarbināto vajadzību un potenciāla apzināšana!);
- ES finansējuma piesaiste un dabas resursu lietderīga izmantošana uzņēmējdarbības attīstībai;
- ceļu un inženierkomunikāciju infrastruktūras sakārtošana;
- Krāslavas veikalu izveidošana, kur pārdotu tikai vietēju pārtikas produkciju.

Daudzi respondenti norādīja, ka novada attīstībai ir svarīga arī **tūrisma attīstība**, un nāca klajā ar saviem piedāvājumiem šajā jautājumā:

- mācīt veidot vietējiem tūrisma objektu īpašniekiem maršrutus;
- veidot jaunas reklāmas, video materiālus par savu novadu;
- veidot Daugavas lokus kā Nacionālo parku;
- Lūznavas "Mākslas piknika" iespaidā izveidot kaut ko līdzīgu, raksturīgu tikai Krāslavai. Kaut vai saistībā ar 5 airiem-festivālu (bet ne tautas dejas), kas būtu tradīcija, gadiem kopjama un piesaistītu tūristus, ciemiņus, ar rūpīgi pārdomātiem viesmāksliniekiem un, protams, Krāslavas novada talantiem;
- jaunu dabas objektu izveide;
- ūdens tūrisma attīstība;
- velosipēdu īre aktīvai atpūtai gan pilsētas viesiem, gan vietējiem iedzīvotājiem ar ES līdzfinansējumu.

20 aptaujātie norādīja, ka **kultūras dzīve** Krāslavas novadā ir svarīga ne tikai iedzīvotājiem, bet arī viesiem, jo ar kultūras pasākumiem mēs popularizējam mūsu novada tēlu. Tika piedāvāti šādi varianti:

- vasarā uz estrādes rīkot brīvdabas kino;
- jauna tradīcija - ģimenes diena;
- veidot kultūras programmu visam gadam ne tikai Krāslavā, bet arī pagastos;

- izveidot vai atbalstīt vienota jauniešu centra izveidi, kas piedāvātu saturīgu brīvā laika pavadīšanu un motivētu jauniešus uzņemties iniciatīvu un atbildību novada attīstībai nozīmīgu darbību veikšanai;
- kultūras dzīves aktivizēšana pagastos- šobrīd ir pagasti, kur pa vasaru vienīgais pasākums ir kapusvētki;
- organizēt konkursus Krāslavas 100-gadei: Krāslavas karogs, Krāslavas himna, Krāslavas talismans (lielā lelle-kostīms, kuru uzšūt un izmantot pasākumos);
- Krāslavas 100-gadei izdot grāmatu par Krāslavas vēsturi;
- Krāslavas 100-gadei veidot jaunu dabas tūrisma objektu Šokolādes kalnā;
- kalendārus par Krāslavu izlikt pārdošanā TIC, kā suvenīru produkciju;
- izdot grāmatu par slaveniem krāslaviešiem;
- Krāslavas 100-gadei organizēt ielu iedzīvotāju labo darbu konkursus "Mēs Krāslavai";
- ieteikumi, kurus būtu iespējams realizēt jau tagad:
  - *facebook taisīt pasākumiem "eventus" - ieraksts (posts) izgaist, events paliek lapā līdz pat pasākuma beigām. Cilvēki spēj sekot līdzī eventam un viņam arī atnāk atgādinājums, ka tāds eksistē;
  - *ja iespējams, izmantot arī facebook piedāvāto maksas reklāmu un popularizēt pasākumus ārpus Krāslavas (ir iespējams uzlikt "targeted audience" uz Latgales novadu);
- pilsētas svētku dienās ir pārāk piesātināta programma, daudzas aktivitātes notiek vienlaikus vairākās vietās, bet visur nevar tikt, ja ir tāda vēlme. Būtu lietderīgi organizēt pasākumus svētku nedēļas laikā vai pat mēneša laikā;
- Krāslava ir daudznacionālā pilsēta, bet pilsētas svētkos koncerta programmā tas neatspoguļojas. Varētu lielajā koncertā ļaut izpildīt numurus ne tikai latviski, tie varētu būt mākslinieki no kaimiņvalstīm, ar kurām ir sadraudzība;
- kultūras namā izveidot bērnu rotaļu istabu, kur vecāki var atstāt savus mazgadīgos bērnus koncerta apmeklējuma laikā, jo dažreiz mazie koncertu apmeklētāji raud un traucē citiem baudīt svētkus.

Novada nākotne ir izglītoti, zinoši cilvēki, kuri turpmāk attīstīs Krāslavas novadu. Daži respondenti sniedza viedokli un uzlabojumus **izglītības** jautājumā Krāslavas novadā:

- piedāvāt bērniem mūsdienām atbilstošu izglītību un pulciņus, jo nevar lipināt sveces un māla figūriņas laikā, kad citi bērni jau no 1. klases darbojas robotikas pulciņā un programmē;
- attīstīt pieaugušiem cilvēkiem pieejamus piedāvājumus mācīties un apgūt jaunas zināšanas.

Veselības aprūpes jautājumā iedzīvotāji sniedza šādu piedāvājumu:

- rehabilitācijas centrs bērniem - invalīdiem;
- multifunkcionālais centrs senioriem, bērniem;

- Robežnieku pamatskolas ēkas vietā izveidot rehabilitācijas centru cilvēkiem ar īpašām vajadzībām;
- poliklīnikā izveidot māmiņu istabiņu ar izlietni, pārtinamo virsmu un ērtu krēslu, kur varētu mierīgi pārgērbt mazuli, pabarot.

Pilsētas labiekārtošanas jautājumā tika sniegti šādi priekšlikumi:

- renovēt Mūsmājas un veco ļaužu pansionātu;
- Grāfu Plāteru pils atjaunošana (no iekšpuses);
- staļļos izveidot vasaras restorānu;
- atjaunot parku pie Krāslavas pils- jaunu koku stādīšana;
- Piedrujas pareizticīgo baznīcas remonts;
- soliņu skaita palielināšana Krāslavā;
- Dienas centrs senioriem.

5 aptaujātie minēja arī komunālās saimniecības sakārtošanu kā prioritāri veicamo darbu. Piemēram, pēc aptaujāto domām, ir jāuzlabo ūdensapgādes kvalitāte, jāveic ūdenssaimniecības rekonstrukcija c. Robežnieki un ir jāsiltina mājas. Tika piedāvāts variants arī organizēt lielformāta un celtniecības atkritumu izvešanu no iedzīvotājiem par pieņemamu samaksu, uzlabot ūdensapgādi vecajos kapos.

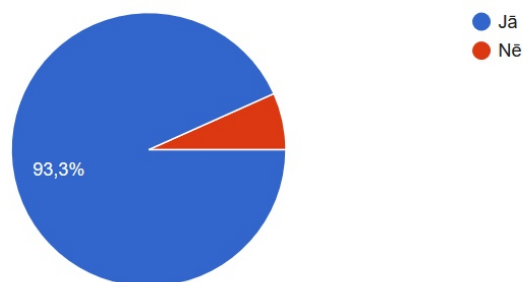
Tika izteikti priekšlikumi arī **citos jautājumos**:

- transporta grafiku sakārtošana, jo tad, kad Krāslavas AO iebrauc autobuss no Rīgas, tālāk cilvēkiem nav iespējas aizkļūt līdz savām mājām, piemēram, Skaistas pagastā. Vajag organizēt, ka pēc autobusu ienākšanas no lielajām pilsētām, kur iebrauc daudz cilvēku, ir nepieciešami mikroautobusi, kas par naudiņu izvadātu cilvēkus tuvāk viņu mājām;
- atrisināt sabiedriskā transporta problēmu pensionāru nogādāšanai uz vasarnīcu ciematiņiem(1-2 reizes nedēļā vasaras sezonā);
- pārdomāt jaunās sporta zāles lietošanas politiku, lai to var izmantot visi iedzīvotāji;
- klaiņojošo kaķu izķeršana un kastrācija, sterilizācija un dzīvnieku atpakaļ palaišana vietā, kur tas ir noķerts;
- izveidot zupas virtuvi pilsētā uz sociālā dienesta bāzes, jo šobrīd ar to labprātīgi nodarbojas draudze Caritas, kurai nepietiek jaudas risināt šo problēmu;
- organizēt peldbaseinā drošības uz ūdens mācības stundas jauniešiem un bērniem;
- organizēt krāmu tirdziņus;
- mācīt vietējos iedzīvotājus šķirot atkritumus un nodrošināt, lai ir bezmaksas vieta, kur nodot atkritumus, lai cilvēki neizgāztu tos mežos;
- attīstīt ikmēneša tirgu, lai vietējie iedzīvotāji zinātu, ka katru mēnesi būs "Lielais tirgus";
- www.kraslava.lv izvietot informāciju par pilsētas pasākumiem;
- jauna sporta inventāra nodrošināšana svaru zālē Krāslavas Valsts ģimnāzijā;
- sakārtot Krāslavas poliklīnikas rindu kārtību (ar numuriņiem, kā bankās);

- būtu ļoti labi, ja policisti brauktu ar divriteņiem pa pludmalēm, parkiem, takām, un skaļām kompānijām ar savu klātbūtni liktu ievērot sabiedrisko kārtību;
- šogad vasara ir ļoti karsta un ir aktuāls jautājums par dzeramā ūdens avotiem pilsētā, piemēram, var izveidot bezmaksas ūdens stacijas, krānus, strūklakas u.c., lai katrs var bezmaksas padzerties;
- afišas uz lielā ekrāna nevar izlasīt, jo ļoti smalks šrifts; teksts, kas der mājaslapā, neder lielā ekrānā- varētu pārveidot informāciju, lai ekrāna lietojums būtu lietderīgs;
- TIC veikaliņā nav ES karodziņu vai suvenīru ar ES simboliku.
- pie bērnu laukuma Pīlādžu ielā nav tualetes;
- Krāslavas Vēstis (informatīvais biļetens) 1 reizi mēnesī- ne vairāk kā A3 formāta lapiņa, kurā ir domes lēmumi vai cita svarīga informācija.

Neskatoties uz visiem darbiem, kas vēl ir veicami, 93,3% aptaujāto jūtas laimīgi, dzīvojot Krāslavas novadā, kas liecina par to, ka Krāslavas novads turpinās attīstīties, jo šeit dzīvo cilvēki, kuri mīl un ciena savu dzimto zemi. Kopā mēs radīsim vidi, kura apmierinās katru, galvenais ir diskutēt, domāt un darīt!

Vai kopumā jūtaties laimīgs, dzīvojot Krāslavas novadā?

Informāciju apkopojā Samanta Sozvirska,

Krāslavas novada Attīstības nodaļas projektu koordinatore

(Skolēnu vasaras nodarbinātības programma)